

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

1 11 ינואר 2017
2

לפני:

כב' השופטת עידית איצקוביץ

נציגת ציבור (עובדים) גב' נילי מאיר

נציג ציבור (מעסיקים) מר אבי ענתבי

התובעת

פלונית

ע"י ב"כ עו"ד ליליה גל פישמן-דורון

-

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עו"ד שירה צמיר

3
4

פסק דין

5
6

7 1. ביום 28.7.2015 הגישה התובעת לנתבע הודעה על פגיעה בעבודה ובקשה לתשלום דמי פגיעה
8 בגין פגיעה נפשית. ביום 1.9.2015 דחה הנתבע את תביעת התובעת לדמי פגיעה (להלן – **מכתב**
9 **הדחייה** או **החלטת הנתבע**). זאת בהתבסס על תקנה 6 ותקנה 8 לתקנות הביטוח הלאומי
10 (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה), תשנ"ח-1998 (להלן – **התקנות**).

11
12 2. במכתב הדחייה מיום 1.9.2015 נאמר כך:

13

14 בתאריך 30/08/2015 הוזמנת למוסד לבירור תביעתך לדמי פגיעה לצורך
15 החלטה בה.

16 מכיוון שלא הסכמת להתייצב לבדך לבירור כאמור, אנו נאלצים לדחות
17 את תביעתך לדמי פגיעה כמתחייב מהוראות תקנות 6 ו-8 לתקנות
18 הביטוח הלאומי – הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה.

19

20 ...
21 עם זאת, אם תתייצבי לבירור במהלך התקופה האמורה (תוך 12
22 חודשים), נראה את מועד הגשת תביעתך לראשונה כמועד הקובע.

23

במסגרת התביעה עתרה התובעת לחייב את הנתבע לברר את תביעתה לגופו של עניין.

24

25 3. בדיון שהתקיים ביום 7.9.2016 הסכימו ב"כ הצדדים לגבי עובדות כדלקמן:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

- 1 א. ביום 19.8.2015 הוזמנה התובעת טלפונית ליום 30.8.2015 שעה 8:00 לתת הודעה
2 לחוקר.
- 3 ב. ביום 30.8.2015 הגיעה התובעת בליווי עורכת דין שדרשה להיות נוכחת בתשאול
4 וסורבה. התובעת סירבה להיחקר ללא נוכחות עו"ד ולא נחקרה.
5
- 6 **רקע עובדתי לגרסת התובעת ועיקר טענותיה** 4.
7
- 8 א. התובעת ילידת 1968. במשך 16 שנים עבדה בתחום התיירות. באוגוסט 2014 מנהלי
9 התאגיד שבו הועסקה העלילו עליה כי היא שותפה בארגון פשע בין-לאומי, האשימו אותה
10 במעשים פליליים, הגישו נגדה תלונות כזב במשטרה, פיטרו אותה בבושת פנים תוך פגיעה
11 בזכויותיה כעובדת, ופגעו בשמה הטוב. כתוצאה ישירה ממעשי המעסיק נגרם לתובעת
12 נזק גוף קשה: היא שרויה בדיכאון עמוק, איבדה ממשקלה, נוטלת תרופות פסיכיאטריות
13 ומקבלת טיפול רפואי.
14
- 15 ב. ביום 28.7.2015 הגישה תביעה לתשלום דמי פגיעה לנתבע בגין הפגיעה המתוארת.
16
- 17 ג. ביום 30.8.2015 התייצבה התובעת לחקירה שנקבעה ליום זה, בליווי עורכת דינה, אולם
18 חוקר הנתבע סירב לחקור אותה ודרש שתותר על נוכחות עו"ד או מי מטעמה.
19
- 20 ד. במקום נכח עובד שהזדהה כמנהל מחלקת החקירות שאישר את דבריו של החוקר וביקש
21 מב"כ התובעת לעזוב את המקום. כשהוסבר לחוקרים שבמקרה דנן טוען המעסיק
22 לעבירות פליליות הסבירו הם שזו בדיוק הסיבה שבמקרה זה אסור לתובעת להיחקר
23 בנוכחות עורכת דין מטעמה.
24
- 25 ה. התובעת קיימה באופן מלא את דרישות התקנות: התייצבה לחקירה, צירפה את כל
26 המסמכים הנדרשים ומעולם לא סירבה לשתף פעולה או למסור לנתבע מידע או מסמך.
27 על כן החלטת הנתבע היא שגויה וסותרת את התקנות שעליהן הסתמך בהחלטתו.
28
- 29 ו. אדם הנחקר על ידי חוקרי המוסד לביטוח לאומי בחשד למעשי מרמה זכאי לזכויותיהם
30 של הנחקרים במשפט הפלילי: על חוקר הנתבע להזהירו; עומדת לו הזכות לאי הפללה
31 עצמית וזכות השתיקה; חוקר הנתבע אינו מוסמך לחקור בעבירות לפי חוק העונשין.
32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

- 1   ז.   בנסיבות דלעיל חקירת התובעת ללא עו"ד מהווה פגיעה קשה בזכויותיה. הראיות יכולות
2   לשמש נגדה בהליך הפלילי ומאחר שהמעסיק מנסה "לתפור" לתובעת תיק פלילי זכותה
3   להישמר ולמסור מידע ומסמכים בנוכחות עו"ד.
4
- 5   ח.   בישראל אין חוק האוסר על נוכחות עו"ד בחקירת מבוטח על ידי הנתבע, ומה שלא אסור
6   – מותר.
7
- 8   ט.   עו"ד הנוכח בחקירה אין בו כדי להשפיע עליה אך יש בו להרתיע את החוקר מלעבור על
9   החוק או לחרוג מסמכות.
10
- 11   י.   הזכות לייצוג מעוגנת בעיקרי המשפט, בכללי הצדק הטבעי ובסעיף 22 לחוק לשכת עורכי
12   הדין, התשכ"א-1961 (להלן – **חוק לשכת עורכי הדין**).
13
- 14   5.   **עיקר טענות הנתבע**
15
- 16   א.   יש להבחין בין זכות היוועצות לזכות לנוכחות עו"ד בעת מתן הודעה לחוקר. התובעת
17   זומנה מראש לחקירתה ומשכך הייתה לה אפשרות להיוועץ עם באת כוחה, כלומר, זכותה
18   להיוועצות לא נפגעה.
19
- 20   ב.   מסירת הודעה לחוקר הנתבע או לפקיד תביעות אינה חקירה פלילית ולפיכך אין למבוטח
21   התובע גמלה זכות קנויה למסור הודעתו בנוכחות עורך דין. התובעת לא הצביעה על מקור
22   חוקי לדרישתה.
23
- 24   ג.   התובעת אינה נאשמת והיא לא זומנה לחקירה במשטרה. גם לחשוד (מבלי להסכים
25   שהתובעת חשודה בדבר) אין זכות להיחקר במשטרה בנוכחות בא כוח.
26
- 27   ד.   נוכחות כאמור אינה מותרת על פי חוק והיא פוגעת ביעילות החקירה, לרבות האפשרות
28   לחקור באופן חופשי, ופוגעת בבירור האמת.
29
- 30   ה.   הנתבע אינו כופה על מבוטחים למסור הודעה, אולם אי מסירת הודעה כאמור עלולה
31   להשפיע על יכולתו של הנתבע לבחון ולאשר תביעת מבוטח.
32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

1 כלפי המבוטחים. זאת מתוקף היותו רשות ציבורית המופקדת על ביצוע החוק שהוא סוציאלי
2 מעצם מהותו (עב"ל 748/06 בני מסטר - המוסד לביטוח לאומי, 24.6.2008 וההפניות שם).
3
4 לאורן של הוראות אלה עלינו לבחון את התנהלות המוסד עת דחה את תביעת התובעת ואת
5 סבירות ההחלטה.

האם התובעת פעלה בניגוד לתקנות 6 ו-8 לתקנות?

.7

6
7
8
9 הנתבע הסתמך כאמור על תקנות 6 ו-8 בהחלטתו לדחות את תביעת התובעת "מכיוון שלא
10 הסכמת להתייצב לבדך לביורר".
11 בכתב ההגנה הבהיר הנתבע כי לשיטתו הסירוב להיחקר ללא נוכחות עורכת הדין כמוהו
12 כסירוב לשתף פעולה ומניעה מהנתבע מלברר כדבעי את התביעה.
13 מנגד, התובעת עומדת על טענתה כי לא סירבה לשתף פעולה, אלא להיפך. היא הגישה את כל
14 המסמכים והתייצבה כנדרש במועד ובשעה הנקובים והייתה נכונה למסור גרסתה. לפיכך הרי
15 שאין לומר כי התובעת פעלה בניגוד לקבוע בתקנות.

16
17 בנקודה זו אנו סבורים שהצדק עם התובעת.
18 לשון תקנה 6 ברורה: "לא התייצב התובע בפני פקיד התביעות, יראוהו כמי שלא מסר למוסד
19 פרטים או מסמכים הדרושים לביורר תביעתו ויחול האמור בתקנה 8" (ההדגשה שלנו).
20 אין מחלוקת שהתובעת התייצבה לחקירה במועד ובשעה שהתבקשה לעשות כן. אכן יש
21 מחלוקת האם בדין עמדה על כך שתיחקר בנוכחות עורכת דינה ואולם זוהי שאלה אחרת –
22 הטענה הכרעה.

23 יתר על כן, הנתבע לא טען שהתובעת לא צירפה מסמכים רלוונטיים, לא טען שהתגלו אי
24 התאמות בין הנתונים והמסמכים שהגישה או שחסרו לו פרטים אלה ואחרים שאותם סירבה
25 התובעת למסור. לפיכך לא התקיים האמור בתקנות 6 ו-8 והן אינן ישימות בנסיבות העניין.
26 זאת ועוד, לפי תקנה 8 יש להודיע למבוטח שעליו להשלים את החסר ולאפשר לו לעשות כן
27 בטרם תידחה תביעתו. הנתבע לא הזהיר את התובעת שתביעתה תידחה אם תעמוד בסירובה,
28 והזדרז לדחות את תביעתה. סמיכות התאריכים מעידה על כך: ביום 30.8.2015 התייצבה
29 התובעת בלוויית באת כוחה ומכתב הדחייה נושא תאריך 1.9.2015.

30
31 מכאן שדחייתה האוטומטית של תביעת התובעת בהחלטה מיום 1.9.2015 אינה סבירה ואינה
32 כדין. עם זאת עדיין עומדת על כנה השאלה בדבר הזכות – אם קיימת – לנוכחות עורכת הדין
33 בעת גביית הודעתה על ידי חוקר המוסד.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

.8

זכות התובעת להיחקר על ידי חוקר הנתבע בנוכחות עורכת דינה

1
2
3 ראשית נבקש לעמוד על כך שענייננו בזכות התובעת לנוכחות עורכת דינה במהלך החקירה על
4 ידי חוקר הנתבע. זאת בשונה מזכות מבוטח להיועץ בעורך דין במסגרת ההליך לפני הנתבע,
5 או בזכות לטיעון ולייצוג עת נדון עניינו לפני ועדה רפואית, או זכותו לליווי במהלך בדיקה
6 גופנית.
7 נציין שמעמד גביית ההודעה מהמבוטח, המכונה גם "חקירה", ודאי אינו מעמד המקביל
8 לחקירה פלילית (למרות השימוש במילה "חקירה"). משכך דין טענות ב"כ התובעת המכוונות
9 לחקירת הנתבע כמעמד חקירה פלילית וסמכויות חוקרי הנתבע לבצע חקירות פליליות –
10 להידחות.
11 בשלב זה של הדיון אפשר להביא בחשבון את טענת התובעת בדבר האשמתה על ידי מעסיקה
12 לשעבר בפלילים, המשמשת חלק מעילת תביעתה, הגם שלא הובאו ראיות לכך.
13 וללב העניין –
14 לשיטת ב"כ התובעת "כל מה שלא אסור – מותר" ולכן רשאית התובעת לסרב להיחקר על
15 ידי הנתבע ללא נוכחות עורכת דינה. מנגד מטעים הנתבע כי התובעת לא השכילה להפנות
16 למקור נורמטיבי שלפיו עומדת לה זכות קנויה להיחקר בנוכחות באת כוחה.
17 שאלה מעניינת היא מה הדין במקרה שבו אין כלל ברור (בין בחקיקה ובין מכוח פסיקה)
18 המקנה זכות מסוימת, אך מנגד גם לא קיים כלל האוסר על אותה התנהגות המבוקשת. ואכן
19 בענייננו אין הוראת חוק המקימה למבוטח זכות להיחקר בנוכחות עורך דין לבקשתו אך בה
20 בעת אין כלל האוסר על כך, וגם הנתבע לא הפנה למקור נורמטיבי לביסוס עמידתו העיקשת
21 על חקירת התובעת ללא עורכת דינה.
22 התובעת הפנתה לסעיף 22 לחוק לשכת עורכי הדין שלפיו:
23 אדם שייפה כוחו של עורך דין זכאי להיות מיוצג על ידיו בפני כל רשויות
24 המדינה, רשויות מקומיות וגופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים
25 ציבוריים על פי דין; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכל סמכות לדרוש נוכחותו
26 או פעולה אישית של האדם המיוצג, ואין בה כדי לפגוע בחיקוק המסדיר
27 את הייצוג בפני רשות, גוף או איש כאמור.
28
29 הפסיקה הכירה בזכות לייצוג גם בהליכים שאינם בפני הגופים המנויים בסעיף 22 לחוק
30 לשכת עורכי הדין, ולאחרונה עמד בית המשפט העליון על הגישה הרחבה שלפיה זכות הייצוג
31 "קיימת גם בהליכים שאינם בפני רשויות השלטון; ובהגבלת שיקול הדעת המוחלט,
32 לכאורה, של מוסד סטטוטורי לקבוע את סדרי הדין בפניו, חרף הוראת חוק המעניקה לו
33 שיקול דעת כאמור..."

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

1 עם זאת הודגש כי לצד האמור ישנן גם אמירות בפסיקה המכירות בשיקול הדעת של הרשות
2 האם להתיר ייצוג, שלפיהן 'ועדת המשמעת רשאית להתיר... להיות מיוצגים', קרי, שיקול
3 הדעת ניתן לוועדה לעניין זה" (ראו פסק דינו של כב' השופט רובינשטיין בע"א 8077/08
4 **אוניברסיטת חיפה נ' לירן בן הרוש** מיום 30.12.2012 והאסמכתאות שם, להלן – **עניין**
5 **אוניברסיטת חיפה**). כלומר, גם הפסיקה המפרשת בהרחבה את זכותו של אדם להיות מיוצג
6 על ידי עורך דין עדיין אינה שוללת את שיקול הדעת של הרשות שלא להתיר ייצוג.

7
8 על כך יש להוסיף (כפי שכבר נאמר) שענייננו אינו עוסק בזכות הייצוג כפשוטה, שכן זכות
9 התובעת לייצוג לא בהכרח נפגעה - שהרי היא מיוצגת. לכן ספק אם ניתן לקרוא לתוך סעיף
10 22 לחוק לשכת עורכי הדין זכות קנויה לנוכחות עו"ד במעמד חקירה בנתבע.

11
12 אם כן מסקנתנו היא כי בהעדר זכות קנויה לתובעת, כטענתה, יש לבחון את סירוב הנתבע
13 לחקור אותה בנוכחות עו"ד כדרך שבה בוחן בית הדין את הפעלת סמכותו ושיקול הדעת קרי,
14 במתכונת של ביקורת שיפוטית על סבירות ההחלטה.

סבירות החלטת הנתבע

.9

15
16
17
18 התובעת ביקשה להיחקר בנוכחות עורכת דינה. הנתבע סירב בטענה שנוכחות עורכת הדין
19 תמנע ממנו לרדת לחקר האמת. עם זאת, הנתבע לא העלה כל טענה פרטנית בנוגע לתובעת
20 הספציפית ועורכת דינה הספציפית.

21 בהקשר זה ראוי להביא את שהעיר כב' השופט דנציגר בעניין אוניברסיטת חיפה שהזכרנו
22 לעיל (במסגרת דעתו החולקת), בהתייחסו לטענות דומות:

23 נראה שבבסיסה של הטענה מצויה ההנחה כי עורך הדין הינו "גורם
24 מטריד" שיעשה כל שביכולתו כדי "למשוך זמן", יערים קשיים
25 פרוצדוראליים שלא לצורך ויטען כל טענה שניתן כדי לסרבל את ההליך.
26 כשלעצמי סבורני כי הנחה זו הינה מעט סטריאוטיפית, ואף אם אניח שיש
27 בה גרעין של אמת כך שיתכן שמעורבות עורך דין בהליך המשמעותי תאריך
28 או תייקר אותו במידה מסוימת, **המערערת אינה פטורה מהבאת ראיות**
29 **להוכחת הטענה, ככל טענה עובדתית, ואף להוכחת מידת ההארכה**
30 **והייקור. בוודאי שלא ניתן להסתפק בהעלאת הטענה בעלמא.**
31 (ההדגשה שלנו)

32
33 נוכחות עורכת דינה של התובעת אין משמעה התערבות בחקירה.
34 גם אנו סבורים שכל עוד לא הוכח (ולמעשה גם לא נטען) – **קונקרטי** – כי נוכחות עורכת
35 הדין של התובעת פוגעת בחקירתה – אין הצדקה לסרב לבקשתה א-פריורי.
36

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

1 כפי שציינו, הנתבע כפוף לכללי המשפט המנהלי וכללי הצדק הטבעי. על הנתבע היה לנהוג
2 בסבירות עת הפעיל שיקול דעתו ומשקבענו שלא כך פעל, החלטת הנתבע בענייננו אינה
3 סבירה.

4
5 על זאת נוסף את הדברים הבאים שנאמרו על ידי כב' השופטת ורדה סאמט בתיק ב"ל (אזורי
6 ת"א) 3678/02 אמיל בנו - המוסד לביטוח לאומי (31/12/2003) הרלוונטיים לענייננו :

7 כאשר הנתבע מחליט לדחות תביעה בהסתמך על שיקול דעת שניתן לו על
8 פי חיקוק, ובמקרה דגן בהסתמך על התקנות דלעיל, **ולא בהסתמך על**
9 **בחינה לגופה של הזכאות לגמלה - הרי שעליו להקפיד הרבה יותר לקיים**
10 **את חובתו ליתן למבוטח זכות שימוע, בטרם קבל ההחלטה.**
11 הטעם לכך - ברור; במקרים אלה, הנתבע איננו מחליט על דחיית תביעה
12 בשל מסקנה על כך שתנאי הזכאות אינם מתקיימים בתובע הגמלה, אלא
13 עומד לקבל החלטה על דחיית תביעה בשל טעמים שהם חיצוניים לשאלת
14 הזכאות עצמה. בנסיבות אלה, ייתכן מצב שבו הנתבע מחליט לדחות
15 תביעה לגמלה כלשהי למרות שבתובע מתקיימים תנאי הזכאות, ורק בשל
16 טעמים צדדיים (כגון - חוסר שיתוף פעולה). נובע מכך שעל הנתבע
17 להשתמש בסמכות שניתנה לו, באופן זהיר ביותר, כדי למזער ככל הניתן
18 את מספר המקרים שבהם מי שבאופן עקרוני ייתכן שהוא זכאי לגמלה -
19 לא יקבל אותה.

20 ...

21 **נוכחות בא כוח מבוטח, התובע דמי פגיעה מהנתבע, במהלך חקירה של**
22 **חוקר המוסד, איננה דבר שבשגרה ובמקרה דגן נאות חוקר המוסד**
23 **לאשרה לבקשת התובע עצמו.**
24 (ההדגשה שלנו)

25
26 אנו מסכימים עם מסקנת פסק הדין שלפיה כאשר הנתבע דוחה תביעת מבוטח מטעמים
27 שאינם קשורים בזכאותו העקרונית, שומה עליו לנקוט זהירות יתירה. עוד עולה כי באותו
28 מקרה שנגע אף הוא לתביעה לדמי פגיעה – הנתבע נעתר לבקשת מבוטח להיחקר בנוכחות
29 עורך דינו. מכאן שהנתבע נוקט מדיניות שאינה אחידה בסוגיה זו.

30
31 על כן, על הנתבע לשקול בשנית את ההחלטה האם לאפשר לתובעת להיחקר בנוכחות עורכת
32 דינה, לנוכח כל המפורט לעיל. אם יחליט הנתבע שלא לעשות כן – עליו לנמק את החלטתו
33 בהתייחס לעניינה של התובעת מפורשות ותוך התבססות על הוראות הדין לרבות נהלים
34 פנימיים או אחרים (אם קיימים).

35
36 **לסיכום** .10

37
38 נוכח האמור, דין התביעה להתקבל.

39 החלטת הנתבע מיום 1.9.2015 שלפיה תביעת התובעת לדמי פגיעה נדחת על בסיס תקנות 6
40 ו-8 לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה), תשנ"ח-1998 – מבוטלת.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 63410-10-15

1 על הנתבע להמשיך בטיפול בתביעת התובעת לדמי פגיעה. אם יתנגד הנתבע לנוכחות ב"כ
2 התובעת בחקירה עליו לנמק החלטתו, כאמור בסעיף 9 לעיל.

3
4 על הנתבע לשלם לתובעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 2,500 ₪.

5
6 11. לצדדים זכות ערעור על פסק הדין לפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום
7 מקבלתו.

8
9
10 ניתן היום, י"ג טבת תשע"ז, (11 ינואר 2017) בהעדר הצדדים ויישלה אליהם.

11

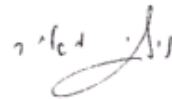

12 עידית איצקוביץ, שופטת

13
14

15 מר אבי ענתבי
16 נציג ציבור (מעסיקים)

17 עידית איצקוביץ
18 שופטת

19 גב' נילי מאיר
נציגת ציבור (עובדים)